

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Nr. 5364. Școl.

CONCURS

Cu finea anului școlar 1901/2 devenind vacant un stipendiu de la stat de 1000 corône, destinat pentru calificarea superioară a tinerilor absolvenți de teologie ai seminarului nostru archidieceșan, pentru conferirea aceluia se publică concurs cu termin de 20 de zile de la publicare.

Suplicele sunt a se adresa la consistoriul archidieceșan instruite cu următoarele documente în original:

- Carte de botez.
- Testimoniu de cl. V. VI. VII și VIII. gimnasială și de maturitate.
- Absolutoriu teologic.
- Testimoniu medical despre starea sanitară.
- Eventual alte documente recomandătoare.

f) Declarație că după absolvare va sta la dispoziția bisericeii, înrând în funcțiunile ce i se vor da.

a) Declarație, că va locui în colegiul baron Iosif Eötvös din Budapesta supunându-se normelor de la acel institut.

Suplicele intrate după termenul indicat nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința senatului școlar, ținută la 6 Iunie, 1902.

Consistoriul archidieceșan.

Vorbe și fapte.

Sibiu, 25 Iunie n.

Frumseța sufletescă și valoarea morală a omului se judecă după raportul în care îi stau vorbele cu faptele.

Cel-ce știe să le aducă și să le țină în continuă consonanță pe unele cu altele, se bucură de stima și de încrederea nemărginită a tuturor, pe când cel-ce una cugetă și alta vorbește, una vorbește și alta face, nu are nici o greutate morală și nimeni nu-l va onora cu încrederea sa, știindu-se despre astfel de oameni că patima și răutatea le stăpânesce sufletul.

Ar fi trist dacă adevărul acesta ar pute fi aplicat și la societăți de oameni, la popore întregi. Și totuși, în privința acăsta tristă și dureroasă experiență a trebuit să facem noi, Români, și celelalte naționalități nemagiare din patrie, cu guvernării noastre de astăzi, cu frații Magiari, cari totdeauna când se aflau strimțorați politicește, ne promiteau marea cu sarea, pentru-ca ajunși odată deasupra, să — nu se țină de promisiuni.

Știm cari împrejurări i-au făcut să aducă lege despre egală îndreptățire a naționalităților nemagiare; știm cum înțeleptul patriei, marele *Deák Ferencz*, zicea ocaziunea desbaterii în dietă a acestei legi că „trebuie să dăm naționalităților o lege, care cu privire la drepturile lor să nu pōlă fi răstălmăciută sau rău interpretată nici odată”, — și totuși, unde am ajuns cu ea! Acolo, că astăzi nu se mai ține nimica din legea acăsta, fiind-că faptele urmașilor nu stau în consonanță cu vorbele înaintașilor, fiind-că cei de astăzi nu se simțesc îndatorați să respecteze promisiunile celor din trecut.

Așa s'a întâmplat și cu legea despre introducerea limbei magiare în șco-

lele populare confesionale.

Când legea a fost discutată în parlament, la anul 1879, toți deputații naționalităților, — Români, Sârbi și Sași, — și-au exprimat nedumeririle, nu față de proiectul de lege, ci față de intențiunile ascunse pe cari se temeau că le are, — căci, cum zicea un deputat român (*Nicolae Strevoiu*) „nu în contra învățării limbei magiare suntem noi, Români, ci în contra modului în care se proiectează executarea acestuia, și prin acăsta este de temut că se periclităză cultura națională a Românilor”, — ear' ministrul de culte și instrucțiune publică de atunci, decedatul *Trefort*, a ținut să i liniștescă pe toți, declarând în ședința din 1 Maiu 1879 a dietei magiare, la finea unei vorbiri mai lungi, că: „prin așternerea acestui proiect de lege, politica noastră și părerile noastre (ale guvernului) nu au suferit nici o schimbare. Voim noi, dorind instrucțiunea limbei magiare în școlile populare, să vătămăm dor' naționalitățile? N'am avut nici odată de gând, și nici acum nu ne trece prin minte a închide școlile cu limba de instrucție nemagiară, și a le impune limba magiară ca limbă de instrucție! Ce privește libertatea bisericilor și a confesiunilor, este o defigurare de fapte dacă se afirmă, că ministrul-president sau eu voim a păgubi autonomia bisericilor și libertatea confesională”.

Acesta a fost răspunsul liniștitor al ministrului, dat la frumoșele vorbiri rostite în dietă în contra proiectului de lege din partea deputaților români *Nicolae Strevoiu*, *Parteniu Cosma*, *Petru Mihalyi* și *George Pop de Basești*, și din partea deputaților sârbi și sași, — și asemenea declarație a făcut ministrul și în casa magnaților, unde tot astfel de temeri au fost exprimate din partea prelaților români, — fericții metropoliți *Vancea* și *Miron Romanul*, și actualii metropoliți, *Escel*. *Lor Ioan Metian* și *Dr. Victor Mihalyi*, pe atunci episcopi amândoi, — spunând ministrul că tendențe de magiarisare, în ce privește școlile confesionale, nu se cuprind în proiectul seu de lege.

Și astăzi, după 23 de ani de la rostirea acestor cuvinte liniștitoare, vedem că urmază fapte cu totul contrare, menite să confirme temerea ce o aveam atunci, și căreia reprezentanții poporului nostru i-au și dat expresie în corpurile legiuitoare ale țerii.

Vedem, că actualul ministru de culte și instrucțiune vrea prin ordonanță ministerială să introducă aceea ce nu se află în lege, magiarisarea pe jumătate a instrucției publice în școlile populare confesionale, probabil pentru-ca la altă ocaziune să decreteze și magiarisarea celeilalte jumătăți.

Vedem făcându-se aceea ce s'ar bătoresce ni-s'a promis că nu se va face: se vatămă naționalitatea noastră, se păgubesce autonomia bisericeii noastre și se atacă libertatea confesională!

Acest contrast între fapte și vorbe, e merit ôre să stîrnescă încredere și alipire față de stăpânitorii noștri de astăzi, sau va produce o înstrăinare și mai mare de către ei? Ôre înstrăinarea zace în interesul statului, pe care toți împreună l compunem, sau încrederea reciprocă, care singură pōte face statul tare și fericit?

Eată tema asupra căreia ar trebui să mediteze mult cei-ce prin fapte vreau să ne facă să perdem și ultima urmă de încredere, susținută până acum în noi prin vorbe din trecut, cari, cum se vede, n'au fost sincere.

Crucea!

O remarcabilă vorbire a rostit Impăratul *Wilhelm* al Germaniei zilele trecute în orașul *Aachen*, pe care l'a onorat cu înalta sa vizită. Vorbirea a făcut senzație mare în lume și presa o comentăză în mod foarte favorabil. Impăratul a vorbit de astădată, avântat ca totdeauna, despre necesitatea de a se înrădăcina în omenime frica de Dumnezeu și de a fi puse statele sub scutul crucei, singura putere care dă putere. Dar' mai bun serviciu facem cetitorilor comunicându-le vorbirea în întregime. E următoarea:

„Adânc mișcat, în numele meu și al împărătesei, Vă mulțămesc, cu totă inima mea, pentru primirea entusiasă și patriotică, de care am fost împărțășiți din toate părțile orașului *Aachen*. O veche dorință a sufletului meu a fost să vizitez orașul *Aachen*, și vă mulțămesc că mi-ați dat ocaziune prin invitarea d-văstră. Pe cine nu l-ar răpi, într'un astfel de loc istoric, cum este orașul *Aachen*, inspirația trecutului și prezentului, și cine nu și-ar aduce aminte de destinele din ceriuri percurgând istoria veacurilor, pe care a trăit-o patria noastră împreună cu orașul *Aachen*? *Aachen* este leagănul imperiului german. Căci aici și-a ridicat Carol-cel-Mare tronul, care a dat strălucire orașului *Aachen*. Atât de însemnată și atât de mare a fost figura domnitorului german, încât din Roma i-s'a oferit demnitatea cesarilor, și el a fost desemnat pentru a lua moștenirea imperiului roman — o minunată recunoștere a calităților poporului german atunci apărut în istorie. Căci domeniul roman căduse din mâinile cesarilor și urmașilor lor, imperiul sfărmat și putred se clătina, și numai apariția Germanilor cu suflet nestricat și dornici de glorie a fost în stare să indice istoriei universale drumul pe care l'a bătătorit pân'atunci.

E foarte natural lucru, că marele rege franco *Carol-cel-Mare* a atras atenția Romei, care într'însul a vădut scut și salvare. Dar' a fost un lucru foarte greu reunirea datoriei și menirea împăratului roman cu demnitatea și firea regelui german. Ceea-ce dînsul cu inteligența-i luminată a putut, s'orzea a refușat urmașilor săi; și preocupați de imperiu, urmașii de neam împărătesc au pierdut poporul german. Au mers spre sud, ca să susțină imperiul universal și au uitat pe germani. Astfel țera și poporul nostru german cu încetul au început să decadă. Ca și aloe, când înfloresce, totă puterea plantei se concentrează pentru flôre, răpind admirație, ear' însași planta se prăpădește, rădăcina i-se usucă, — tot așa a pățit și imperiul roman-german național.

Acum un nou imperiu s'a născut, poporul german și-a câștigat din nou împărat, singur, cu sabia în mână și-a eluat acea corônă; ear' steagul imperiului earăși fâlăie înălțat. Noului imperiu i-a dat viață aceeași dragoste și însuflețire, care atârna de gândul vechei împărății germane. Dar' alta este acum menirea.

În afară trebuie să ne mărginim la hotarele țerii noastre, ca din nou oțelindu-ne, înlăuntru să ne pregătim pentru acele meniri, cari așteptă de-acum poporul german, și cari în evul mediu nu puteau fi rezolvite. Aci vedem, că imperiul de-și e ținăr, se fortifică

an de an, ear' încrederea în el tot mai mult se întărește din toate părțile, — ear' puternica armată germană e sprigin pentru pacea europeană. Correspundător caracterului german, în afară punem stavilă pentru a lucra înlăuntru fără stavilă. Limba noastră își întinde hotarele departe peste mări, departe se întinde știința noastră și cercetările noastre. Nu există operă, întră cercetările moderne, care să nu existe în limba noastră, nu se ivește idee științifică pe care să n'o păzim noi întâiu, ș'apoi s'o transmitem celorlalte națiuni. Acesta este imperiul spre care tinde spiritul german. Dacă voim deci să correspundem mării noastre meniri în toate direcțiunile, nu este permis să uităm că basa străveche, pe care s'a întemeiat imperiul, își are rădăcina în simplitatea, frica de Dumnezeu și principiile de înaltă moralitate a înaintașilor noștri.

Cât de greu se lăsase la începutul veacului trecut asupra noastră mâna pedepsitoare a lui Dumnezeu! Dar' în cuptorul mizeriei mâna providinței a făurit o forță puternică, a legat ferul, din care s'a pregătit arma. Așa aștept de la d-văstră de la toți, preoți și mirenii, să mă ajutați la susținerea religiunii în popor. Să ne îngrijim împreună, ca să păstrăm forța sănătoasă a neamului german, basa morală. Acăsta însă numai atunci este cu putință, dacă ne păstrăm religiunea, atât una cât și ceealaltă din confesiuni (catolici, protestanți).

Cu atât mai mare este bucuria mea astăzi, că domnilor din cler, cari sunt reprezentați aici, le pot aduce o veste, pe care cu mândrie vi-o fac cunoscută. Eată generalul *Loë*, e aci, serv credincios al regelui său. L'am trimis la Roma, la jubileul sfântului *Părinte*; și când l'a felicitat și i-a predat darurile mele jubulare, ear' în conversație intimă i-a expus stările de lucruri din țerile germane, sfântul *Părinte* i-a răspuns, că îi place să-i spună, că totdeauna a prețuit mult blândețea germanilor și a soldaților germani; dar' i-a mai spus și alte lucruri, însărcinându-l să le comunice împăratului.

Acea țeară, din Europa, unde mai este ordine și disciplină, unde organele de stat au autoritate, unde ori-ce catolic pōte trăi neconturbat pentru credința sa, este imperiul german, — și acăsta este a se mulțămi împăratului german. Acăsta mă îndreptățește să declar, că amândouă confesiunile noastre au înaintea ochilor neîncetat înalta țință de a susține și întări frica de Dumnezeu și cinstirea religiunii.

Ori suntem oameni moderni, ori lucrăm pe cutare sau cutare teren, e tot una; cel-ce nu-și întemeiază viața pe religiune, e pierdut. Acăsta o vreau și eu. Și fiind-că în acăsta zi și la acest loc se cuvine nu numai să vorbim, ci și să facem legături, fac aici făgăduința, că întrăga împărăție, întreg poporul, armata mea reprezentată prin corpul statului major, împărăția însași, casa mea, o pun sub scutul crucei, sub scutul Aceluia, despre care sf. apostol *Petru* a zis, că afară de Dînsul nu este mântuire și oamenilor nici nu s'a dat alt nume prin care s'ar mântui, decât al Aceluia care a putut zice despre sine: „Pământul și cerul se vor sfîrși, dar' cuvântul meu nu va avé sfîrșit”.

Ridic paharul pentru orașul *Aachen*, în nestrămutata convingere, că vorbele pe cari le-am spus aici au căzut pe pământ bun, cum și asigurat fiind, de entusiasmul pe care azi l'am vădut la poporația orașului *Aachen* la mic și mare, că întră zidurile sale casa mea și tronul vor avé puternic sprigin și în viitor. Să trăiască orașul *Aachen* la mulți ani!

Chestiuni pedagogice.

de
Ioan Paicu învățător.
(Urmare și fine.)

Altă propunere a mea ar fi această.

III. Învățătorii (cei definitivii de sine în-
teles) să fie îndatorăți, ca în toate Duminecile
și sărbătorile ce cad în timpul feriiilor mari
(câci în timpul anului școlar e obligat a o face)
să țină exortațiune, respective un felu de
prelegere morală cu elevii de școală, decând
trage prima-dată la biserică până la liturgie,
când vor merge în corpore pentru a asista
la serviciul divin.

Ca motiv prelungă cele de sus invoc și
„decădina morală” a poporului nostru, care în
prima linie și deopotrivă apasă asupra con-
ducătorilor acestuia. Cuvineni-se deci, ca dacă
o constatăm, să lucrăm cu dragoste creștină, din
tota inima și din tot sufletul pentru delă-
tarea ei prin mijlocele pe cari le credem
mai sigure și mai ușor ducătoare la scop.

Și acum să revin la copiii mai mici de
cât cei obligați să umble la școală.

Părerea mea în privința acestei ar fi ur-
mătoarea:

I. Copiii de la 3—6 ani în cele 3—4 luni
de vară să fie dimineața introduși în școală și
dați în grija învățătorului. Acesta va purcede
cu ei, cam cum se urmăzează în grădinile de
copii. Se înțelege, că numai atunci când lu-
crul câmpului este în toiul lui, ca totuși să
aibă și învățătorul măcar succesive 2—3 săp-
tămâni timp de recreațiune.

Principiul umanitarismului zice: „fă bi-
nele, fiind-că e bine și nu-ți face numai pen-
tru a trage un folos real din acela”. — În
urmarea căruia mult cercata învățătorime ar
trebui să mai iee de bună voie o sarcină pe
umere.

Mulți învățători vor lua poziție — și cu
drept cuvânt — față de o astfel de idee;
câci unii vor zice: „Dăbă apuc să plec d'acii,
să-i dau pe mâna unui avocat, că nici a 3-ia
parte din salariu nu mi-s-a plătit; alții vor
spune, că l'au păpat tot demult, încât d'acii
în colo nu mai au cu ce subsista, și earăși
alții, că au să mergă la miliție, la un curs
de economie, la băi etc. etc.

Ca totă lumea să fie mulțumită însă, eu
ași propune următoarele:

a) Învățătorul, respective învățătorii să
fie îndatorăți a conduce o „grădină de copii”
în fie-care comună biserică în decursul fer-
riilor mari.

Pentru conducerea acesteia prelungă sa-
lariul de 300 florini, să mai primescă de la
comuna biserică încă 40 floreni, adică pe
tota luna din cele 4 decretate pentru feriile
de vară câte 10 florini.

Dacă este numai un singur învățătoriu
și acesta e silit a merge la un curs de eco-
nomie d. e., sau în un serviciu ore-csre, a-
tunci să i-se plătescă numai după timpul cât
a purtat grija de grădina de copii.

Unde sunt 2 sau mai mulți învățători
definitivi, e lucru ușor de tot; câci se pot
rându, împărțindu-și remunerațiunea.

Unde este învățător, acest rol se cu-
vine dinsei. Nu este eschisă posibilitatea a
nu se afla în unele comune și atari persoane
și mai cu seamă femești, cari cu drag ar primi
rolul de a conduce o grădină de copii pe-
lungă o mică remunerațiune.

De altcum învățătorul să fie îndatorat
a face această.

La cas când economia sau peste tot altă
ocupațiune, ce diferă de a școlii, însă mai
rentabilă, ar fi cauza, din care învățătorul să
hesite a primi conducerea unei astfel de gră-
dini, să fie silit a servi școlii, pentru-că das-
cărul primo loco este dascăl și nici decât eco-
nom, scriitor, negustor etc.

Să discutat mult pe tema această și
multe bune și frumoase s'au spus de oameni
cu mai lungi experiențe; dacă însă mi-am
esprimit vederile și eu în această privință în
felul meu, și am susținut că o reformă ge-
nerală începând de la sugători ne trebuie, cred,
că n'am greșit.

„La ce vă gândiți voi, părinții copiilor,
când vă puneți toate puterile vostre pentru
a aduna avuții și comori lumesci și de copiii
vostri, cărora voiți a lăsa aceste comori, nu
vă ocupați de loc”, zice: Krates.

„Ear' un alt filosof zice: „Omenimea
va fi fericită atunci, când educațiunea va fi
ocupațiunea de căpetenie a tuturor.”

Educarea tinerimei să o avem deci în
vedere totdeauna și neconținut, cel puțin cei-ce
datorințe avem a o face această. Și aici la lo-
cul de frunte stăm noi, învățătorii.

Revistă esternă

Amânarea încoronării de la Lon-
dra. O telegramă din Londra dto. 24 Iunie
vestește că regele Edward VII. fiind bolnav
încoronarea s'a amânat deocamdată.

Festivitățile încoronării s'au început
încă în săptămâna trecută, ear' însași înco-
ronarea avea să se facă Joi (26 Iunie st. n.)

„In Transvaal e liniște”. Când ge-
neralul Muraviev, moșul fostului ministru de
externe al Rusiei, „pacificase” Varșovia așa
că i-a rămas porecla de „Căleul Varșoviei”,
despre această pacificare a raportat țarului
numai următoarele: „Varșovia zace la picio-
rele M. Tale; totul e în liniște.”

Nu tocmăi cu mult mai uman a fost
purta nici războiul contra Burilor, cari pe
lângă tot eroismul lor în cele din urmă au
trebuit să capituleze (prin pace destul de onora-
bilă pentru ei). Lordul Kitchener pōte nu va fi
raportat regelui seu cum a raportat faimosul
Muraviev, dar' drept dovadă că „în Trans-
vaal e liniște”, Luni a plecat spre Londra.
La Capstadt s'a imbarcat pentru a se reîn-
tōrce în Anglia, unde a bună seamă va fi pri-

mit cu mare alaiu, ca unul care a dus la
bun sfârșit cel mai greu dintră câte războaie
a avut Anglia în timpurile mai noue.

Ferdinand totuși vrea să fie rege.
În butul tuturor demerităților emenate din
cercurile oficiale de la Sofia, se pare totuși
că comăncările principelui Ferdinand la Pe-
tersburg au fost făcute cu scop să esopereze
învoirea Țarului, ca Bulgaria să se proclame
regat. Despre această cercurile diplomatice
din Viena sunt convinse. Confirmă știrea că
Ferdinand voese să-și proclame tēra regat
și că această voință și-a esprimit-o și cu oca-
siunea vizitei sale la Petersburg. Ear' din
faptul că guvernul rusesc nu a escepționat nu-
mirea la Stancev de ministru plenipotențiar
la Petersburg, cercurile diplomatice din Viena
deduc că Rusia sprijinesce dorința lui Fer-
dinand. Se pare verosimil că celelalte puteri
europene încă nu vor contraria realizarea
dorinței principelui; notificare oficială însă
nu a căpētat până acum nici una dintră
aceste puteri. Mai e apoi și împrejurarea
că realizarea planului lui Ferdinand depinde
în prima linie de la suzeranul actual al Bul-
gariei, de la Sultanul. Ear' că acesta ce at-
titudine va observa, a semnalat deja prin tri-
miterea celor doi plenipotențiați la Peters-
burg îndată după plecarea lui Ferdinand de
acolo.

NOUTĂȚI

Ministru compositor. Gianturco, care
în cabinetul Pelloux (Italia) avuse portofelul
ministeriului de justiție, a terminat douăspre-
zece compozițiuni pentru violină și piano.
Aceste compozițiuni, despre cari cei inicați
spun că sunt de valoare clasică, vor apăre în
curând în editura lui Ricordi în Roma.

Impăratul Vilhelm în Posen. Se știe
ce furtună de indignare a provocat nu numai
la Poloni, ci la toate popoarele slave vorbirea
de la Marienburg a împăratului Germaniei.
Acesta însă pentru împăratul e nimic, s'a ho-
tărit să facă în vara această călătorii prin Posen
(la Polonii bruscați de el în chip așa de aspru).
De sine înțeles, că poliția deja de pe acum
ia măsurile pentru siguranța vieții împăratului.

Esamene de maturitate. Sâmbătă la
ora 4 după amiază s'au terminat esamenele
de maturitate de la gimnasiul nostru din
Brașov, conduse de Preacuvioșia Sa archi-
mandritul-vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion
Puscariu. Resultatul e următorul: au fost
admiși la esamen 18, dintră cari I. Cristodo-
rescu, C. Sulică, I. Tohăneanu și V. Cucu
au obținut calcul general foarte bine, C. Bucșan,
I. Căldărea, O. Ghibu, P. Nistor, și G. Popp
calcul general bine, G. Dănilă, C. Martino-
vici, D. Preda, I. Rafroniu, Tr. Scorobet, E.
Stoica și N. Furnică simpla maturi, ear' doi
au fost relegați la esamen de emendare în
Septembrie. Comisariu guvernial a fost Kuncz
Elek.

Tot în săptămâna trecută, Vineri, s'au
terminat esamenele de maturitate la gimna-
siul gr. catolic din Blaj. La acestea, dintră
45 abiturienți au fost admiși 39; unul nu

s'a prezentat, ear' dintră ceilalți 38 au obți-
nut calcul general eminent 5, bine 4, sufi-
cient 22, la esamen de emendare peste 3
luni au fost relegați 4, ear' la repetirea esa-
menului peste un an au fost relegați trei.

Convenirea colegială a clericilor ab-
solvați în a. 1897, proiectată pe ziua de 16/29
Iunie, — se amână, din pricina unor pedeci
neprevăzute, pe terminul de 29—30 Novembre
stil. v.

Suntem rugați să vestim această spre
știre și conformare celor interesați.

Posturi de notari. Cu termin până
la 10 Iulie st. n. e scris concurs la postul
de notariu cercual în Barra (pretura Balin-
țului, comitatul Caraș-Severin). Petițiunile
sunt a se trimite protopretorului Hirschl Béla
în Bălincez.

Tot în comitatul Caraș-Severin e scris
concurs, cu termin până la 20 Iulie st. n.,
la postul de notariu cercual în Plugova (pre-
tura Orșovei), dotat cu 980 cor. salariu, 144
cor. pentru ținerea unui servitoriu de birou,
100 cor. pașal de cancelarie, 320 cor. pau-
sal de călătorie, 80 cor. pașal de diurne,
400 cor. pentru ținerea unui scriitoriu și 140
cor. pentru spese efective împreunate cu pos-
tul de matriculant. Petițiunile sunt a se tri-
mite protopretorului Péczy Géza în Orșova.

Din Turcia. Se raportază din Constan-
tinopol, că Said Eydsi, nepotul de frate al
Sultanului, unul dintră fiii sultanului Murad
ținut în închisōre, a fost arestat și sugrumat
în închisōre. Motivul arestării e că, afirmative,
a conspirat contra Sultanului. Ahmud pașă,
favoritul Sultanului, aflând că și el e bănu-
it a fi fost părtaș la afirmativa conspirație, a
fugit din Constantinopol.

Cerșitorii Lissabonei. În capitala
Portugaliei deosebi două clase sociale sunt
representate în mai mare număr: domni mari
(Exelențiile) și cerșitorii. Cine nu e cerșitor,
e „Exellenza”, dar' cerșitorii sunt în mare
preponderanță față cu Exelențiile, așa că stră-
inul care a fost odată în Lissabona cu greu
se hotărăse s'o mai cercet ze odată, pentru-că
— 'l calicesc cerșitorii cu cerșirile lor. Po-
liția a încercat toate mijlocele contra lor, dar'
fără succes. Acum — cum se raportază —
a recurs la un mijloc cât se pōte de radical:
i-a adunat pe toți și i-a dus pe două mari
corăbii, cari îndată au plecat cu ei spre co-
loniile portugeze.

De Wett. Acum, după încheierea păcii,
ziarele engleze se ocupă mult cu persoana lui
De Wett, genialul comandant al trupelor bure
cari operau în Oranje. Nici De Wett nici
Setyn n'a fost rănit nici-odată în întreg de-
cursul războiului. De Wett de când s'a înce-
put războiul numai zece zile a petrecut cu
soție-sa, de atunci nici nu a mai văzut-o. În
întreg decursul războiului nici-odată nu a
dormit sub coperi, ci totdeauna sub cerul
liber, ca nu cumva să 'l suprindă Englezii și
să 'l prindă. Ear' astă-primăvară a dat trupe-
lor sale ordin, în care se zicea că fie-care
Bur aflat dormind sub coperi va fi pedesit
cu 25 font-sterlingi, ori cu 25 lovituri de bi-
ciușcă. Pedepsa din urmă o aplica delinquentu-
lui de regulă însuși De Wett. Pe lângă aceste
aspre măsuri de precauțiune mai era foarte
escelent în ôstea Burilor serviciul de spio-
nagiu; dacă trupele engleze se puneau în
mișcare, toate trupele bure, pe întindere de

FOIȘORĂ

La mormânt.

(de Biria.)

Am venit să 'mi închin gândul la mor-
mântul unde ești! Treisprezece ani trecu-
t'au, de când tu te odihnesci. Tēra plânge
după tine, iară noi Românii toți, nu voim
încă a crede, că te numeri printre morți.
Sbor luceferii pe raze de la cer cătră pă-
mēt; dar' lumina lor cea rece nu 'ncăldește
al tēu mormēt. Picături de amintire curg
din gânduri câte vrei; dar' din nepăsarea țēr-
nei, ce știi tu din plânsul ei? Căci dorit'ai
tu, din lume, numai lacrimi de la tei. Ți-s'a
pus teiul spre umbră, dar' nu vrea ca să 'n-
frunzescă. I-s'a încredințat prea iute rămă-
șița-ți pāmētescă, sau nimic din ce dorit'ai
nu a fost să se 'mplinescă.... Ai lasat în
lume dorul tēu bogat în mari aventuri; ear'
pe noi plângând cu jale, păgubiți de-a tale

cânturi.... Rîvnitor pân' și destinul de a
gândirei tale-îsbândă, hotări în flōrea vērstei
dintră noi să te desprindă; câci vedea, că
al tēu geniu lumea 'ntregă o să cuprindă...
Anii curg cu nepăsare, pe mormēt țērna
aședă; însă amintirea-ți scumpă întră noi
mereu vegheză, și va spune totdeauna întreg
neamului român, că ai fost al cugetărei ne-
învins, măreț stăpân.

Glasul. Curgă ani cu sutele, s'astupe
mormintele. Morții nu s'or turbura: lumea
n'or mai supēra. Plângă pietrele de-or vrea...
Tremure luceferii, să mângăie teferii. Cei cu
inimi stânjinite, cate țernile 'negrite de ui-
tare vestejite! Aici e locașul lor, fără patimi,
fără dor: leacul suferințelor... Pōte teiul să
tot crească, făr' de jale să umbrască rămășița
pāmētescă; căci mănunchele de flori, ce-
aruncați arare-ori, plâng cu lacrimi pân' la
zori; nu pe al morților sălaș, dară plâng pe
cei rămăși!... Cei cu inimi ce mai sunt rē-
tăciți sus pe pāmēt, coborîți-vē 'n mormēt;
câci aci 'n tovrășie, facem cinste la moșie,
noi cei duși pe vecinicie!...

Din lumea vōastră apusă, nepăsătoare, rece,
cercăți spre noi, rămăși, gândiri mărețe-a
trece. Din filele 'negrite de zilele bătrâne, sim-
țirile apuse ne fie ear' stăpâne. Ni-s sufletele
grele de-a sōrtei încercări, și trista prosă-a

vieței ne secă ori-ce puteri. Luceferi și cu-
stele din vasta lor orbită, pe muritorii teferi
nu-i mai trag în ispită... Cinstiți pāmētul
țerei acolo unde stați, cum lumina-ți ceru-i,
aci când vă aflați...

Rărite-s rēndurile-acum, câci v'ați grăbit
cam mulți la drum, și locuri multe-ați lăsat
gōle din creștete și până 'n pōle. De aceea
ne-amintim mereu de tine și drag cântul tēu.

Triste crângurile plâng, inimile se tot
string, cânturile se tot sting. Căci durerea,
apăsătoare s'a făcut nemuritoare. Vecinicia me-
reu secă; alte 'n loc nu vrea să facă, câci
puterea-i se tot plăcă.

Glasul. Plângă toate cât or vrē; țērna
n'or mai întrupa; goluri n'or mai astupa.
S'or tot nasce la nevoi, așa cum le-am cân-
tat noi. Jalea mare va tot rōde în sērmane
norōde, și le-or rōde pân' la os, relele făr'
de folos; câci în lume, din gândire s'a făcut
tot cimitire. morții inimei să 'nsire... Rēn-
durile s'au rărit; pāmētul a 'mbētrānit;
trebuie întineri. Cine-o să-l întinerescă, când
copiii 'n loc să crească, încep ca să 'mbētrā-
nescă!... O! lăsați neturburați, pe acei din
cârd plecați!... Ei nimic nu mai doresc, ci
etern se odihnesc.

Am venit cam de departe să salut al
tēu mormēt. De gândirea mea legată-i

astă mână de pāmēt. Nu dōr' ca să-ți tur-
bur pacea, ce atâta ai dorit, nici să-ți re-
destepte durerea, ce cu tine-a adormit. Căci
în haosul de lupte și nevoile crescēnde, do-
rul liniștei eterne mult adesea ne cuprinde.
Viorele 'n cruce-albastră și-un mănunchiu de
lilac am adus desdiminēță la mormētul tēu
sērăc. Când plecat'am însă fruntea peste ferul
negru, rece, am gândit că 'n astă lume „to-
tul vine, totul trece”, și mi-am zis cum-că
uitarea pōte totul ca să sece. Căci vēdut-am
cu durere printre gropi, de flori poene, pe
un mormēt uitat aprōpe făcēnd strajă bu-
ruene.

Ca să-ți spun la gânduri iarăși, cum îți
mai spuneam odată, când ședeam singuri pe
bancă în pădurea fermecată, am venit cu
drag la tine, de-și dus ești cam departe, să
te 'ntreb ce-i vecinicia, care astăzi ne des-
parte; să te 'ntreb în astă lume a trăi nu-i
de prisos, și de mōrtea timpurie nu e mult
mai cu folos? Căci trăim aceleași timpuri
înegrite de dureri, scuturând cu greu din
veacuri, scurte clipe de plăceri.

Cel puțin de a ta vietă a fost secerată
'n flōre, slava ce o înconjōră o făcū nemu-
ritōre. Sufletele se închină la al tēu nume
cu drag, ce rămas-a, pentru veacuri, mân-
drul posiei steag!

*) Pseudonimul sub care o dōmnă din înalta
societate din Iași (România) publică lucrări prețioase
literare privitoare la viața poetului Eminescu. Numele
adevărat e Coralia Gratoschi născută Biberi, urmașă
a unei familii de frunte românești din Basarabia.
Redacțiunea.

șeptzeci miluri, erau încunoscute încă în aceeași zi prin stafete călări, cari ca fulgerul duceau vestea de la comandă la comandă. Astfel totdeauna aveau timp de ajuns spre a se pune în poziție de apărare, ori a se retrage la locuri mai sigure. Și nu s'a întâmplat nici unei trupe bure, în întreg decursul războiului, să tăbărască două nopți în unul și același loc, și astfel nu e mirare că toate silințele Englezilor de a pune mâna pe *De Wett* au rămas zadarnice, și nici trupelor nu le dădeau de urmă, de-cât atunci când in-sele le ațineau calea, ca să se răboască cu ei. Despre persoana lui *De Wett* se mai scrie că e un omuleț mic de statură, aproape pitic, de construcție slăbuță și că e bătrân binisor, așa că cine 'l vede n'ar crede odată cu capul că omulețul acela să fie cel mai mare beliduce al secolului XX.

*

Contra corsetului. Ministrul instrucțiunii publice din România a dat un ordin prin care interzice elevilor de la școlile de fete, de la școlile medii și de la cele industriale, de a purta corset. Cele cari vor greși contra acestui ordin, vor fi pedepsite. — Pentru executarea ordinului, la școlile de stat sunt responsabile directoarele, ear' la cele private inspectorii școlilor.

*

Fapte vrednice de laudă. Din *Daia-Română* ni-se scriu următoarele: Timpurile sunt grele și astăzi omenirea numai cu multă trudă își agonisește cele trebuincioase. Sunt însă într-o Românie noiști particulari cari puținul prisos nu 'l întrebunțază numai spre scopurile lor proprii, ci și pentru scopuri culturale religioase comune. — Într-o astfel de comună *Daia-Română*, dnul *Simion Ispas* și soția sa dna *Sinefta*, cari de-și la începutul vieții lor conjugale au dispus de o avere neînsemnată: prin o muncă necontenită, și punându-și încrederea în bunul D-zeu, au ajuns a-și agonisi o avere din carea astăzi cu maritimă pot să dea și bisericilor și scopurilor culturale naționale române.

D-nul Ispas în anul 1900 s'a făcut membru pe viață la „Asociațiune”, solvind odată pentru totdeauna 200 Cor.

La biserici de câte-ori s'a simțit necesitatea Domnia sa totdeauna și-a întins mâna de ajutor și a binevoit a da. Astfel a dat la biserica gr. ort. din loc un policandru în preț de 30 cor. Asociindu-se mai mulți creștini pentru cumpărarea unui rând de vestimente preoțești, dnul a contribuit singur cu 30 cor. A dat un stichariu pentru parohul gr. ort. și unul pentru cel gr. cat. cu câte 6 cor. — Un prapor cu 16 cor. Un patrafir cu 10 cor., un covor de masă cu 4 cor., o candelă cu 2 cor. La biserica gr. ort. din locul natal al D-nei *Sinefta* în Ciugud asemenea a cumpărat un policandru cu 36 cor., și un rând de vestimente preoțești cu 64 cor. Ear' acum, la insistința mult vrednicului preot *Eustatie Cibu* a depus în anul de față la bancă 200 cor. ca „fundațiune” pentru zidirea unei noue biserici. Până la eventuala zidire suma va sta la aceea bancă spre fructificare.

Vedând deci faptele acestea frumoase ale mult iubitelui nostru poporean, cred că dimpreună cu mine vor zice toți, ca bunul D-zeu să-i lungască firul vieții în deplină sănătate, ca să mai poată face mult bine pentru neamul și biserica noastră.

*

Haită de lupi. Pe hotarul comunei *Lesnic* (comitatul Hunedóra) în timpul din urmă s'au înmulțit mult lupii, cari umblând în cete atacă și sfășie vitele domestice chiar și ziua, la vederea oamenilor. Protopretorul *Osulay* a făcut arătare la comitele, cerând să ordoneze vânătoare oficială contra dihanilor.

*

Pentru „hanzli”. „Hanzli” se numește rămășița de bere de prin pahar, ori cea rămasă pe fundul butoielor. Crișmarii, lacomi de câștig mult, nu aruncă aceste lături de bere, amestecate cu balele beuturilor de toate gradele sociale, ci le tornă în berea destinată pentru oșpeți. Rar e mușterul crișmelor de bere, care se capete în pahar bere curată, fără nici un strop de „hanzli”. Căpiva mai „experți” cunosc îndată că li-s'a dat „hanzli” și trimit berea 'napoi, ba fac și gălăgie; mulțimea însă nu știe să facă deosebire între „hanzli” și între berea curată, și această mulțime bea la „hanzli” de stă să sôrbă pământul. — Dar' acest abuz de bunăcredința publicului e oprit prin lege și e pedepsit aspru, dacă cutare crișmariu e prins în flagrant. Astfel s'a întâmplat zilele acestea unui proprietar de restaurant din Viena, cu numele *Prohaska*. Arătat de un oșpe că i-a dat bere cu „hanzli”, coconul *Prohaska*, pentru violarea legii comunale despre salubritatea publică, a fost osândit la amendă de 60 corone, ear' servitoriul de la butoiu (cel care slobode din butoiu berea în pahar) a fost osândit la amendă de 10 corone. — Ce bună ar fi câte o osândă de acesta și pe aiurea!

Partea literară.

Intăietatea elementului moral în om față cu cel intelectual.

Este în deobște recunoscut adevărul, că cele mai înalte și mai prețioase facultăți ale intelectului, fără de ecivalentul moral corespunzător al culturii inimii, s'arăa de prea puțină, sau de fără nici o însemnată reală, atât pentru binele vieții individuale, cât și pentru al societății în genere.

Aceea-ce într'adevăr mărește frumseșea internă a acestor daruri dumnezeiești, și înalță pe individ în valorea propriei sale demnități, este însăși puterea de dominațiune a elementului moral în om.

Cred a nu comite esagerațiune când afirm, că nu arareori cele mai distinse calități intelectuale, copleșite fiind de puterea întunecului imoralității, s'au preschimbat în cele mai perfecționate arme, îndreptate în potruva a tot ce putea să însemne bun, frumos, nobil și sfânt în viața omenescă, și au devenit astfel funeste națiunilor.

Ca exemplu destul de convingător în această privință ne poate servi starea de tot decădută morală, ce domina cu deosebire în cercurile mai înalte sociale în timpul izbucnirii marelui revoluțiunii în Franța.

În lipsa ori-cărui simțământ curat de religiozitate și moralitate, și a unui ideal moral, capii partidelor revoluționare nu urmăreau decât numai satisfacerea intereselor și ambițiilor personale, și în vederea realizării scopurilor lor nu cruțau nici chiar sângele celor nevinovați.

Astfel a perit sub cruda ghilotină nevinovatul rege francez *Ludovic al XVI-lea* cu întreaga sa familie, și împreună cu dnul toți aceia cari s'au opus ferocității despotilor tirani.

Natura morală a omului, precum și principiile și legile morale au format totdeauna partea cea mai serioasă și mai preponderantă a vieții, și nu fără cuvânt s'a zis, că numai prin studierea temeinică a acestei naturi și prin analogia ei cu a lumii din afară se poate ajunge cu siguranță la o cunoștință mai desăvârșită despre viața și despre scopul adevărat al acesteia.

Impejurarea acesta a făcut să se recunoască, că într-o știință misiunea cea mai înaltă pentru omenime o au științele filosofice sau morale, și că legile și principiile morale, cari se întemeiază pe înseși legile naturii fizice și sunt o continuare a lor, sunt totdeodată și cele mai puternice mijloace de eleveare demnă a sufletului omenesc deasupra multelor vîrtejuri ametoare în oceanul vieții.

Socrate, renumitul filosof al anticității, a fost cel dintâiu care a dat spiritului omenesc o nouă direcțiune de cugetare, necunoscută până atunci, prin enunțarea și interpretarea vechei și cunoscutei maxime: „Cunosc-te pe tine însuși”. Această maximă esprimatoră de un adânc înțeles pentru viață, a fost luată de cei mai renumiți filosofi germani din timpurile mai nouă ca basă și directivă în ceea-ce privește rolul filosofiei în explicarea fenomenelor morale, și chiar ale naturii fizice.

Conform noului mod de vedere al acestor filosofi asupra lucrurilor și fenomenelor din viață, „lumina e considerată ca o cetate inexpugnabilă, în lăuntrul căreia omul nu poate pătrunde decât plecând de la sine și de la percepțiunea inferioară.”

Drept aceea, numai pe baza cunoștinței proprii noastre naturi morale și în urma analogiei acesteia cu natura lucrurilor împrejmuitoare, luând într'ajutor și datele științelor pozitive, se poate ajunge la cea mai înaltă concepțiune a judecării omenesci despre viață și la adevăratul înțeles al acesteia.

Partea fundamentală deci a naturii omenesci este partea morală, numită în limbajul comun *inimă*, față cu cea intelectuală, numită *rațiune*, *intelect* sau *spirit*.

În timp ce renumiți filosofi ai anticității, în frunte cu *Anaxagoras*, susțineau că fundamentul vieții sufletești a omului este intelectul (*voûc*), împotriva acestei aserțiuni a lor au răspuns în modul cel mai evident și mai convingător cei mai însemnați reprezentanți ai filosofiei mai nouă, că originea

*) *M. Strajan*; „Influența morală a poeziei și misiunea ei în zilele noastre”.

fenomenelor intelectuale este a se căuta mai întâi în simțuri, de ore-ce nimic n'a existat în minte, ce să nu fi trecut mai întâi prin simțuri, și că prin urmare fundamentul vieții sufletești — după cum afirmă marele filosof german *Schopenhauer* — rezidă nu în intelect în primul loc, ci în *voință*, înțelegând prin această acel complex de fenomene psihice, în care se valorizează simțămintele, tendințele și pasiunile omenesci.

„Intelectul — zice *Vauvenarques* — este ochiul sufletului, ear' inima este puterea lui. Intelectul cultivat prin știință este lumina, ce ne arată calea, ear' inima este puterea ce ne îndemnă a urma înainte”.

Terentie Popovici
paroch

(Va urma.)

Cărți și reviste.

„Iisus Cristos, cu cuvintele sfintei scripturi”. Domnul și Mântuitorul lumii Iisus Cristos, Fiul lui Dumnezeu, este întemeietorul bisericii noastre.

Nu este cu puțință a fi membru adevărat al acestei biserici fără a cunoaște viața pămîntescă a întemeietorului ei: modelul a totă înțelepciunea și virtutea.

Momentele cele mai însemnate din viața lui Iisus se află în sfânta scriptură.

Dar' fiind-că Sfânta Scriptură, edată în biserica noastră, a devenit foarte rară și scumpă, și fiind-că momentele vieții lui Iisus în Sfânta Scriptură sunt înșirate în mod fragmentar, la singuratici evangeliști chiar neocomplet și necronologic, încât mulțimea nici cu Sfânta Scriptură în mână nu-și poate forma o idee clară despre viața lui Iisus: m'am văzut îndemnat a compune și a eda cartea: „*Iisus Cristos — cu cuvintele Sfintei Scripturi*”.

Edarea acestei cărți, de vr'o 15 côle de tipariu m'erunt — hârtie fină, este împreună cu multe spese. Pentru acoperirea acestor spese rog pe toți P. T. Domni, cari sprijinesc lăfirea lecturii poporului nostru, a câștiga abonenți la cartea mea. Prețul cărții pentru abonenți este 2 corone. Abonenții cari au plătit abonamentul până la 29 Iunie a. c. vor fi introdusi în carte. Cartea va apăre în Iulie a. c.

Caransebeș, la 12 Maiu 1902.

Dr. Petru Barbu.

*

Au eșit de sub tipariu în ediții nouă emendate și augmentate, și se află de vîndare în **Librăria arhidieceșană** următoarele cărți de școlă:

1. *Istoria biblică* cu ilustrațiuni și cu o chartă a Palestinei, pentru școlile medii inferioare și școlile civile, de **Dr. Ilarion Pușcariu**, Archimandrit. Prețul broșat 1 cor. 10 fileri.

2. *Manual de istoria bisericească* pentru școlile medii și comerciale, în două părți, a) *Istoria bisericească generală* și b) *Istoria bisericeii ortodoxe române* de **Dr. Ilarion Pușcariu**, Archimandrit. Prețul, broșat, 2 corone.

*

În *Tipografia arhidieceșană* a eșit de sub tipariu **Liturgierul** (cu litere latine) revisuit și retipărit cu binecuvîntarea Înaltpreasfinției Sale dlui **Ioan Metianu**, arhiepiscop și metropolit. Cuprinde, pe lângă cele trei liturgii, și rugăciunile ocazionale din liturgierul vechiu și numeroase îndrumări tipice pentru toți slugitorii la altariul Domnului, precum și „Rîndu-ela chiamării Duhului sfânt”, reclamată din mai multe părți. Se estinde pe 42 côle de tipariu și se prezintă și din punct de vedere tehnic ca o carte ce face cinste tipografiei arhidieceșane. Se poate procura de la **Librăria arhidieceșană** din *Sibiin* (Nagyszeben). Prețul: broșat cor. 6 —, legat cor. 8 —.

Din public. *)

Dare de sémă și mulțamită publică.

Cu ocaziunea concertului „Reuniunii meseriașilor și comercianților români din Sebeș „*Andreiana*”, din 5 Iunie n. a. c., au binevoit a suprasolvi următorii p. t. domni: Dr. Ioan Elekeș, medic Sebeș, 7 cor. 60 fil., Dumitru Muntiu, notar Reciu 3 cor. 60 fil., Ioan Bojiță, avocat Sebeș, 2 cor. 40 fil., Cornel Muntean, notar Cărpiniș 2 cor. 80 fil., Ioan Halalai, notar Săsciori 2 cor. 40 fil., N. Frâncu, paroch Cetea 2 corone 40 fil., George Șeulean, notar Pianul sup. 2 cor. 40 fil., Dr. Ilie Iancu, medic Săsciori 2 corone 20 fil., Ioan Florian, notar Laz 2 cor. 20 fil., Gerasim Cărpinișan, notar Răhău 1 cor. 60 fil., Ilie Savu, paroch Cioara 1 cor. 60 fil., Sergiu Medean, protopresb. Sebeș 1 cor. 40 fil., Ioan Drăgan, notar public Sebeș 1 cor. 20 fil., Vasile Aldea, senator Sebeș 1 cor. 20 fil., Alexandru Măcelar abs. al academiei agron. 1 cor. 20 fil., Ioan Miclea, pretor Sebeș 1 cor. 20 fil., Petru Opincar, econom Sebeș 1 cor. 20 fil., Zevedeu Murășan, preot Sebeș 80 fil., Vasile Rehovean, învățător Călnic 80 fileri, Dumitru Maniu, notar Loman 80 fil., Petru Maniu, econom Sebeș 80 fil. Petru Cucuian, preot Loman 60 fil., Ioan Tipeiu, protopresb. emer. 40 fil., Iuliu Uevegeș, contabil Sebeș 40 fil., Nicolae Hința, preot Sebeș 40 fil., N. Podhradsky, silvicultor 60 fil., Moritz Gohn, oficial Sebeș 40 fil., Andreiu Popa, oficial Sebeș 40 fil., Ioan Breaz, econom Laz 20 fil., Tit Morar, contabil 20 fil. Venitul brut a fost 186 cor. 80 fil. Spese 80 corone. Venitul curat 106 cor. 80 fil., dintr-o jumătate s'au adaus „Fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor români din Sebeș și jur”, ear' cealaltă jumătate „Fondului disponibil”.

Marinimșilor suprasolvenți le aducem și pe acesta cale sinceri mulțamiri.

Sebeșul - s'asesc, în 12 Iunie n. 1902.

Pentru comitet:

G. Tataru
vpr.

Ioan Pavel
secretariu

Dare de sémă și mulțamită publică.

La „maialul” corpului învățătoresc și elevilor școlii gr. ort. din *Seliște*, ținut în ziua sftul „Constantin și Elena”, au binevoit a contribui cu oferte marinimșose următorii:

Dr. Ioan Stroiă, Nicolae Hențiu și Iacob Șteflea cu câte 5 cor., Nicolae Roman și Dr. Nicolae Comșa cu câte 4 cor., Lazar Marc și Foris G. câte 3 cor., Const. Borcea, Ioan Bucșan, Nicolae Loșnița, Szabó N., Nicolai Comșa, Ionel Comșa, D-na Dragits, Dumitru Vule, Ioan Droc protopresbiter, Alexandru Borcea, Ioan Chirca, Ioan Răucuiu, Ioan Pavel, Iordachie Roșca, Dumitru Banciu, Axente Banciu profesor, d-șorele Mallik și Mariți Bucșan și d-na Török câte 2 cor., Nicolae Comănciu 1-60 cor., iar I. Nistor (Vale), Ioan Borcea, Maria B. Cristiu, Maria O. Popa, Ioan Dadărlat, Ilie Comșa, Marina Hira, Nicolae Hanciu, D. Popa Comănciu, Iosif Simoneti, Ioan Țintea, I. Păcurar, I. Borcea, Oprea Șteflea, C. Stoica, N. Toma, Const. Popa Chipără, Ioan Jitian, O. Sglimbea, Dumitru O. Mosora, A. Dassinger, Neaga Iosot, Oprea Borcea, Ioan Țifra, Dr. Vargha și Dumitru Roșca câte 1 coronă, de la mai mulți inși 9-80 corone. Total: 103-40 cor.

Din această sumă subtrăgându-se spesele în sumă de 41-60 Cor. a rămas un venit curat de 61-80 cor., care s'a adaugat la fondul bibliotecii școlare.

Corpul învățătoresc se simte plăcut îndatorat a aduce P. T. marinimșilor și pe această cale sincere mulțamiri.

Seliște, 8 Iunie 1902.

Corpul învățătoresc.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primesce răspunderea.

Posta redacțiunei.

Dlui Grg. I. *Budapesta*. Mănăstiri gr. ort. de maice aici în patrie nu avem. Sunt însă în România.

Dlui Andrei B. în *M. Uioara*. Adresă-te dlui *Gavril Hango* preot în Gherla (penitențiarul reg. de stat) de la care vei primi toate informațiunile necesare, chiar și un formular de statute.

[73] 1-2

Licitațiune minuendă.

Comitetul parochial din Ludești (tractul Orăștiei), dă în înierprindere pe calea licitațiunii publice minuende, zidirea bisericii. Licitațiunea se va ține în 16/29 Iunie a. c.

Comuna bisericească, dă: cărămida, peatra, nășipul, apa, lemnul trebuincios și țigla, cari toate subtrase din preliminarul de spese de 10,479 cor. 34 fil., rămâne ca preț de strigare pentru efectuarea zidirii suma de 7673 cor. 34 fil., fiind interprindătorul îndatorat cu lucrul întreg conform planului și preliminarului aprobat de Venerabilul consistoriu archidieceșan la 14 Maiu 1902 Nr. 5119/B.

Planul și preliminarul de spese, cum și condițiunile de licitare se pot vedea în cancelaria oficiului parochial din Ludești.

Doritorii de a întreprinde această zidire, trebuie să dovedească că au licențe la astfel de întreprinderi și să depună un vadiu de 10% în bani gata sau hârtii de valoare, cari rămân în cassa bisericii până după collaudare prin un architect expert.

Ludești, în 18/5 Iunie 1902.

Pentru comitetul parochial:
Basilu Botean
paroch gr.-or.

Nr. 561/902.

[72] 2-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare:

1. **Beriu**, cu salariu de 600 cor., se va solvi în sumă de 420 cor. de la cassa bisericești, ear' restul de 180 cor. din cassa alodială a comunei Sereca; cuartirul îl are învățătorul în edificiul școlii și lemnele trebuincioase de la ambele comune susținătoare.

2. **Sibot (Alkenyér)** două posturi cu salariu de câte 600 cor., cuartir și lemne.

3. **Gioagiul de jos, (Algyógy)** cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.

4. **Romoșel**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.

5. **Bozeș**, 6. **Renghet**, 7. **Mada**, toate cu salariu de câte 600 cor. cuartir și lemne, salariul se acopere din repartițiune.

La toate aceste posturi se vor computa cuincuenalele legale numai după instituirea definitivă și serviciul de 5 ani neîntrerupt în respectiva comună.

Cei aleși sunt datori a merge Dumineca și în sărbători cu copii la biserică și a cânta la lfturgie.

Concurenții au să-și subșternă în termenul indicat cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare poporului în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. în conțelegere cu comitetele parochiale.

Orăștie, 6 Iunie 1902.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 577/902.

[71] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia de clasa a III. Mada, prin această se escrie concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate la cōla B. pentru întregirea venitelor preoțesci de la stat.

Doritorii de a concura la acest post au a-și subșterne suplicele lor în termenul sus indicat subscrisului oficiu, fiind instruite conform normelor în vigoare, și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare înaintea alegătorilor pentru a celebra sau cuvânta.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. în conțelegere cu comitetul parochial.

Orăștie, 6 Iunie 1902.

Vasile Domșa
protopresbiter.

ad Nr. 5668 Bis. 1902.

[70] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia Daneș, din protopresbiteratul Sighișorei, prin această se escrie conform con-

form concludului sinodului parochial de la 26 Maiu a. c. concurs nou cu termin de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”, cu scop a se însinua concurenți cu equalificațiune mai superioară.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch, sunt cele fasonate la cōla B. pentru întregirea venitelor parochiale de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile concursuale instruite în sensul normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis și a se prezenta înaintea de alegere în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, pentru a cânta respective celebra și a cuvânta — și spre a-și lua informațiune de la comitetul parochial despre parochie.

In candidație se vor admite în prima linie numai absolvenți de VIII clase medii și cursul clerical ordinar și numai în lipsa de — asemenea candidați se vor putea lua în considerare și cererile celor cu equalificațiune mai inferioară.

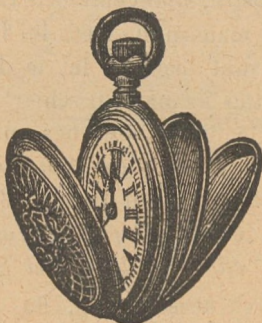
Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Sighișora, 28 Maiu 1902.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Important pentru fie-care om.

Desfacere totală cu prețul cel mai puțin, numai cu 2.95 o garnitură admirabilă din 14 bucați prețioase, juvate etc.

Important
pentru
fiecare om!

1 orologiu de busnariu, anker remontoir de nickel (la dorință argintat) cu capace gravate frumos, regulator precis, 3 ani garanție și cutie.

1 Lanț elegant panterat, suflat sau nickelat dimpreună cu acățător sistem parisian.

1 ac de cravată aurit cu imitație de Brillante.

1 păreche nasturi pentru manchete aurite marca „Garanție”.

1 garnitură nasturi aurite (botoni) pentru guleri și pepturi, constând din 5 bucați.

1 păreche cercei de argint veritabil oficios gradați.

1 inel de aur cu pētră elegantă.

1 oglindă de busnariu în cutie.

Acestea 14 prețioase și admirabile obiecte dimpreună cu orologiul remontoir anker se predau numai cu 2 fl. 95 cr. prin rambursare sau prin trimiterea înaintea a sumei la firma: **Brüder Hurvitz**, casă de esport, **Krakau Stradom 17 (Oestr.)**

Neconvenind a le returna în 8 zile primind banii înapoi fără ca cumpărătorul să fie cu ceva prescurtat. — Cataloge bogat ilustrate cu tot felul de juvareale, se trimit gratis și franco. [62] 5-15

Dela **Librăria Tipografiei archidieceșane în Sibiu** se poate procura

O pagină

din

Lupta noastră pentru existență.

Articoli reproduși din ziarul „Telegraful Român” anul 1900

și publicați de

Nicolau Ivan

protopresbiter, asesor consistorial, membru în comitetul central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

Prețul 1 cor.

Povești**pentru anul prim școlar.**

Lecțiuni după treptele formale

de

Dr. Petru Șpan.

Se poate procura cu prețul de 1 corónă de la

Librăria Tipografiei archidieceșane.

Prognosa ploilor în anul 1902 n. compusă pe basa științifică de Basilu Spariosu. Prețul 40 bani plus 6 bani porto postal. Se poate procura de la **Librăria archidieceșană**.

La **Librăria Tipografiei archidieceșane în Sibiu** se află de vânzare:

Introducere în contabilitate

și

Contabilitatea

în partidă simplă

de

I. C. Panțu

profesor la școala superioară de comerț.

Prețul 2 corónes.

In **Tipografia archidieceșană** a apărut:

ACAFTISTUL

Preasantei

Născătoare de Dumneșu

și

alte rugăciuni

urmate de Sinaxarin pentru tot anul și Pășchălie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat . . . fl. — 85
jumătate pânză . . . „ 1.05
în piele roșie . . . „ 1.25
Ediția fină în piele neagră . . . 2.—
piele chagrin . . . 2.60
în mătase . . . 3.85

Se află de vânzare la

**Librăria Tipografiei archidieceșane,
Sibiu.**

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceșană**:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea **I. P. S. Domn Ioan Metianu**, arhiepiscop și metropolit și se află de vânzare la **Tipografia și Librăria archidieceșană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pânză neagră **9-50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceșană**:

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: **Rânduēla Vecerniei**, **Utreniei** și a **Liturgiei**; cele opt glasuri pentru **Dumineci**, **Podobiile**, **Polieleul**, **Pripelele**, **Catavasiile**, **Irmosele**, **Sfetilnele** și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1-60 cor.**, legat în piele cu copcii galbene **3-20 cor.** plus porto postal **30 bani**. Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidieceșane.

La **Librăria Tipografiei archidieceșane din Sibiu** se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Înaltpreasantei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sămbetei. — Rânduēla Utreniei — Ciasul dintăiu, al doilea și al șeselea. — Rânduēla Obedniței. — Ciasul al nouēlea. — Rânduēla Vecerniei. — Pavcernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminecturi. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicițele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduēla Sinacsariului. — Bogorodicițele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe toate lunile. — Pășchălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Pășchăliei și folosirea acelor. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pânză 2 cor. 40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.